

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
КАФЕДРА КІБЕРБЕЗПЕКИ

Горбаченко С.А., Скідан В.С.

ПРАКТИКУМ
з дисципліни
«МЕНЕДЖМЕНТ ТА МАРКЕТИНГ ІННОВАЦІЙ»
для здобувачів спеціальності 073 «Менеджмент»
ОП «ІТ-менеджмент та маркетинг»

Одеса 2024

УДК 658.589

*Рекомендовано навчально-методичною радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 1 від 30 серпня 2024 року)*

Рецензенти:

Юлія ОЛЬВІНСЬКА – завідувача кафедрою статистики та математичних методів в економіці Одеського національного економічного університету, кандидат економічних наук, доцент.

Ольга СЛОБОДЯНЮК - доктор економічних наук, професор кафедри економіки та менеджменту Національного університету «Одеська юридична академія».

Автор:

Станіслав ГОРБАЧЕНКО - доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри кібербезпеки Національного університету «Одеська юридична академія», **ORCID:** <https://orcid.org/0000-0001-8442-9581>

Владислав СКІДАН – асистент кафедри кібербезпеки Національного університету «Одеська юридична академія». **ORCID:** <https://orcid.org/0009-0007-9546-2134>

Практикум з дисципліни «Менеджмент та маркетинг інновацій» для здобувачів IV курсу всіх форм навчання спеціальності 073 «Менеджмент» ОП «ІТ-менеджмент та маркетинг» / С.А. Горбаченко, В.С. Скідан; Одеса : НУ «ОЮА», 2024. – 46 с.

Практикум з дисципліни «Менеджмент та маркетинг інновацій» фокусується на практичних аспектах управління інноваціями та просування інноваційних продуктів або послуг на ринку. Практикум з дисципліни «Менеджмент та маркетинг інновацій» охоплює основні поняття та типи інновацій, їх роль у сучасній економіці, стратегічне управління та впровадження інновацій. Розглядаються етапи інноваційного процесу, методи управління, організаційні структури підтримки, особливості маркетингу інноваційних продуктів, аналіз та сегментація ринку. Окремо приділяється увага фінансуванню інноваційних проєктів, управлінню ризиками, технологічним інноваціям, трансферу технологій, впливу цифровізації. Практикум спрямований на розвиток практичних навичок управління інноваційними проєктами та їх маркетингової підтримки в сучасних умовах бізнесу.

УДК 658.589

© С.А. Горбаченко, В.С. Скідан
©Національний університет «Одеська юридична академія»

ЗМІСТ

Стор.

Тема 1. Вступ до інноваційного менеджменту.....	6
Тема 2. Інноваційні стратегії.....	11
Тема 3. Процес управління інноваціями.....	17
Тема 4. Інноваційний маркетинг.....	23
Тема 5. Фінансування інноваційних проєктів.....	30
Тема 6. Технологічні інновації та трансфер технологій.....	37
Тема 7. Інновації в епоху цифровізації.....	44
Тема 8. Організаційні форми інноваційно-інвестиційної діяльності.....	51
Тема 9. Етика та відповідальність в інноваціях.....	58

ВСТУП

Інновації відіграють вирішальну роль у сучасній економіці та стають основним двигуном зростання конкурентоспроможності як окремих підприємств, так і національних економік загалом. В умовах постійної змінюваності ринкового середовища, технологічного прогресу та глобалізації компанії, які активно впроваджують інновації, отримують суттєві переваги. Це не лише дозволяє підвищувати якість продуктів та послуг, але й допомагає адаптувати бізнес до нових викликів та умов, створювати нові ринки та підвищувати рівень задоволеності споживачів. Тому управління інноваційними процесами та ефективне просування інноваційних продуктів стає пріоритетним завданням сучасного менеджменту.

Дисципліна «Менеджмент та маркетинг інновацій» є ключовою для формування у здобувачів компетенцій з управління інноваційними процесами на підприємстві, розробки ефективних інноваційних стратегій, їх реалізації, а також маркетингового просування інновацій. Це поєднує два важливих аспекти діяльності підприємства: управління інноваціями та їх просування на ринку. Підприємства, які прагнуть досягти сталого розвитку в довгостроковій перспективі, повинні не лише розробляти інноваційні продукти та послуги, а й ефективно впроваджувати їх у виробничі процеси та знаходити оптимальні шляхи комунікації зі споживачами.

Метою практикуму є набуття здобувачами практичних навичок, необхідних для розуміння ключових аспектів інноваційного менеджменту та маркетингу. Під час занять здобувачи зможуть детально ознайомитися з основними типами інновацій (продуктовими, процесними, організаційними, маркетинговими), засвоїти основи стратегічного управління інноваціями, навчитися розробляти інноваційні стратегії та впроваджувати їх у діяльність підприємств. Крім того, важливим аспектом є аналіз ринку інновацій, сегментація споживачів та розробка ефективних маркетингових кампаній для просування нових продуктів.

Практикум також спрямований на те, щоб здобувачи змогли на практиці застосовувати основні методи управління інноваціями, розробляти стратегії інноваційного розвитку підприємств, визначати джерела фінансування інноваційних проєктів та оцінювати їх ефективність. Окремо розглядаються питання управління ризиками та трансферу технологій, що є невід'ємною частиною інноваційного менеджменту. В умовах цифровізації та впровадження нових технологій, таких як штучний інтелект, Big Data, та інші цифрові платформи, виникають нові можливості для розвитку інновацій, які також будуть детально розглянуті під час курсу.

Таким чином, практикум з «Менеджменту та маркетингу інновацій» надасть здобувачам комплексне розуміння того, як управління інноваціями та їх ефективне маркетингове просування можуть сприяти розвитку підприємства, підвищенню його конкурентоспроможності та успішному функціонуванню в умовах швидко змінюваного ринкового середовища.

Тема 1. Вступ до інноваційного менеджменту

Метою практичного заняття на тему «Вступ до інноваційного менеджменту» є ознайомлення здобувачів з основними поняттями інноваційного менеджменту, розуміння ролі інновацій у сучасній економіці, а також вивчення різних типів інновацій (продуктові, процесні, організаційні, маркетингові) для подальшого використання цих знань у розробці та впровадженні інноваційних стратегій.

Питання для обговорення

1. Що таке інновації та яка їх роль у сучасній економіці?
2. Які існують основні типи інновацій і в чому їх відмінності?
3. Як інновації впливають на конкурентоспроможність підприємств?
4. Які виклики постають перед компаніями при впровадженні інновацій?
5. Які ключові фактори успіху в управлінні інноваційними проєктами?
6. Які приклади продуктових та процесних інновацій ви можете навести?
7. Як організаційні та маркетингові інновації можуть впливати на бізнес-стратегію підприємства?
8. Які сучасні тенденції впливають на розвиток інноваційного менеджменту?
9. Які інструменти та методи використовуються для управління інноваційними процесами?
10. Як глобалізація та цифрові технології змінюють підходи до інноваційного менеджменту?

Завдання

Тема 1. Основні типи інновацій на прикладі реальних компаній: продуктові, процесні, організаційні та маркетингові інновації.

Завдання: Підготуйте коротку презентацію, де поясніть основні типи інновацій (продуктові, процесні, організаційні, маркетингові) на прикладах реальних компаній.

Тема 2. Роль інновацій у сучасній економіці: вплив на конкурентоспроможність компаній.

Завдання: Проаналізуйте роль інновацій у сучасній економіці та визначте, як вони впливають на конкурентоспроможність компаній. Підготуйте звіт на 1-2 сторінки.

Тема 3. Тема: Ключові фактори успіху в управлінні інноваціями: аналіз інноваційної стратегії Tesla (або іншої компанії).

Тема 4. Процес управління інноваціями: від ідеї до впровадження нового продукту або послуги.

Завдання: Визначте ключові фактори успіху в управлінні інноваціями на основі відомого інноваційного проєкту (наприклад, Tesla, Apple, Google). Які інноваційні стратегії були застосовані?

Тема 5. SWOT-аналіз інноваційної стратегії компанії: оцінка сильних і слабких сторін, можливостей та загроз.

Завдання: Розробіть схему інноваційного процесу (від ідеї до впровадження) для умовного нового продукту або послуги в обраній вами галузі.

Тема 6. Оцінка ефективності інвестицій у виробничу інновацію

Завдання: Проведіть SWOT-аналіз інноваційної стратегії для певної компанії або індустрії, враховуючи сильні та слабкі сторони, можливості та загрози впровадження інновацій.

Тема 7. Аналіз окупності інвестицій у новий інноваційний продукт.

Завдання: Підприємство планує впровадити інновацію у виробництво, яка коштуватиме 100 000 грн. Очікується, що завдяки цій інновації прибуток зросте на 20% протягом наступних трьох років. Якщо поточний річний прибуток підприємства складає 500 000 грн, розрахуйте, на скільки зросте прибуток через три роки. Чи варто впроваджувати інновацію?

Тема 8: Розрахунок економії від впровадження нової технології

Завдання: Підприємство впроваджує нову технологію, яка знизить витрати на виробництво на 15%. Поточні витрати становлять 1 000 000 грн на

рік. Вартість впровадження нової технології – 200 000 грн. Розрахуйте річну економію після впровадження технології і термін окупності витрат на інновацію.

Тема 9. Оцінка інвестицій у підвищення продуктивності виробництва

Завдання: Підприємство планує інвестувати 250 000 грн у новий інноваційний процес, який підвищить продуктивність на 10%. Наразі витрати на виробництво становлять 2 000 000 грн на рік. Розрахуйте річну економію і визначте термін окупності інвестиції.

Тема 10. Повна окупність проєкту

Завдання: Компанія планує впровадити інновацію у виробничий процес, яка дозволить знизити витрати на виробництво продукції на 12%. Поточні річні витрати компанії складають 1 500 000 грн, а річний прибуток — 600 000 грн. Впровадження інновації коштуватиме 400 000 грн і потребуватиме 5 місяців на адаптацію. Очікується, що після адаптації річний прибуток збільшиться на 25%.

Розрахуйте, як зміняться річні витрати та прибуток після впровадження інновації. Оцініть термін окупності інновації. Враховуючи період адаптації (5 місяців), скільки років знадобиться компанії для повної окупності проєкту?

Тестові завдання

1. Що таке інновація?

- А. Технологічне вдосконалення
- Б. Будь-яка зміна в компанії
- В. Впровадження нового або вдосконаленого продукту, процесу або послуги
- Г. Підвищення прибутку компанії

2. Який тип інновацій стосується змін у виробничих процесах?

- А. Продуктова інновація
- Б. Процесна інновація
- В. Організаційна інновація

Г. Маркетингова інновація

3. Яка з наведених характеристик найкраще описує роль інновацій у сучасній економіці?

- А. Зниження рівня конкуренції
- Б. Зменшення витрат на виробництво
- В. Підвищення конкурентоспроможності та стимулювання розвитку
- Г. Ускладнення виробничих процесів

4. Що належить до організаційних інновацій?

- А. Вдосконалення продуктів компанії
- Б. Зміна структури управління або методів роботи
- В. Використання нових технологій у виробництві
- Г. Вихід на нові ринки збуту

5. Яка з наведених інновацій є прикладом продуктової інновації?

- А. Новий спосіб управління персоналом
- Б. Впровадження автоматизованого виробничого процесу
- В. Розробка та запуск на ринок нового смартфона
- Г. Зміна методів рекламної кампанії

6. Що таке «стратегічне управління інноваціями»?

- А. Планування та впровадження нових управлінських структур
- Б. Системний підхід до управління інноваціями на рівні всієї організації
- В. Аналіз витрат на впровадження нових продуктів
- Г. Вибір технологічного партнера для впровадження інновацій

7. Який етап інноваційного процесу передбачає генерацію ідей?

- А. Впровадження
- Б. Розробка

В. Ідеяція

Г. Аналіз ринку

8. Яка з наведених відповідей є основним елементом інноваційного маркетингу?

А. Управління виробничими процесами

Б. Визначення конкурентів

В. Сегментація ринку та позиціонування інновацій

Г. Впровадження нової ІТ-системи

9. Що є основним джерелом фінансування інноваційних проєктів у малих підприємствах?

А. Власні кошти

Б. Державні субсидії

В. Венчурний капітал

Г. Гранти науково-дослідних установ

10. Яка з перелічених технологій найбільше впливає на інноваційний менеджмент в епоху цифровізації?

А. 3D-друк

Б. Big Data

В. Лазерні технології

Г. Хмарні обчислення

Тема 2. Інноваційні стратегії

Метою практичного заняття на тему «Інноваційні стратегії» є ознайомити здобувачів з поняттями інноваційних стратегій та їхньою роллю у розвитку підприємств. Розглянути різні види інноваційних стратегій, їхні переваги та недоліки. Вивчити методи формування та реалізації інноваційних стратегій. Сформулювати власну інноваційну стратегію для обраного підприємства або проєкту. Розвинути критичне мислення та навички аналізу інноваційних можливостей. Підтримати обговорення ідей учасників та ознайомити їх з практичними інструментами для впровадження інноваційних стратегій у бізнес-середовищі.

Питання для обговорення

1. Які основні компоненти інноваційної стратегії підприємства?
2. Як ви визначаєте успішну інновацію? Які критерії слід враховувати?
3. Які види інноваційних стратегій (радикальні, інкрементальні, відкриті інновації) є найбільш ефективними для вашої галузі?
4. Яку роль відіграє дослідження ринку у формуванні інноваційних стратегій?
5. Як підприємства можуть використовувати технології для підтримки своїх інноваційних стратегій?
6. Які фактори ризику пов'язані з впровадженням нових інновацій, і як їх можна мінімізувати?
7. Які приклади успішних інноваційних стратегій ви можете навести з практики?
8. Як культура підприємства впливає на здатність реалізувати інноваційні стратегії?
9. Які методи можна використовувати для оцінки ефективності інноваційної стратегії після її впровадження?
10. Як підприємства можуть інтегрувати зворотний зв'язок від споживачів у свої інноваційні стратегії?

Завдання

Тема 1. Аналіз радикальних та інкрементальних інноваційних стратегій

Завдання: Проведіть аналіз двох різних інноваційних стратегій (радикальної та інкрементальної) з прикладами з реального бізнесу. Опишіть переваги і недоліки кожної стратегії.

Тема 2. Вплив інновацій на конкурентоспроможність підприємства

Завдання: Напишіть есе, в якому розгляньте вплив інновацій на конкурентоспроможність підприємства. Включіть приклади компаній, які досягли успіху завдяки інноваційним стратегіям.

Тема 3. Методи формування інноваційних стратегій та їх роль у прийнятті рішень

Завдання: Дослідіть різні методи формування інноваційних стратегій (наприклад, SWOT-аналіз, PESTEL-аналіз, картографія стратегій). Поясніть, як ці методи допомагають у процесі прийняття рішень.

Тема 4. Аналіз впровадження інноваційної стратегії компанією

Завдання: Оберіть одну компанію, яка реалізувала інноваційну стратегію. Проаналізуйте процес її впровадження, результати та уроки, які можна з цього винести.

Тема 5. Розробка інноваційної стратегії для стартапу

Завдання: Сформулюйте інноваційну стратегію для стартапу або підприємства у певній галузі. Включіть опис цілей, цільової аудиторії, засобів реалізації та можливих ризиків.

Тема 6. Вплив нових технологій на інноваційні стратегії в бізнесі

Завдання: Дослідіть вплив нових технологій (наприклад, штучного інтелекту, блокчейну) на інноваційні стратегії в бізнесі. Напишіть короткий огляд.

Тема 7. Вплив корпоративної культури на впровадження інновацій

Завдання: Вивчіть, як корпоративна культура може впливати на впровадження інновацій у компанії. Включіть приклади компаній з успішною культурою інновацій.

Тема 8. Аналіз ризиків під час впровадження інноваційних стратегій та їх мінімізація

Завдання: Розробіть список потенційних ризиків, які можуть виникнути при впровадженні інноваційної стратегії. Обговоріть способи їх мінімізації.

Тема 9. Сучасні тенденції в інноваціях: аналіз галузевих лідерів

Завдання: Напишіть доповідь про сучасні тенденції в інноваціях у вашій галузі. Які стратегії використовують провідні компанії, щоб залишатися конкурентоспроможними?

Тема 10. Аналіз витрат на запуск нового продукту

Завдання: Компанія планує запустити новий продукт. Витрати на розробку становлять 80 000 грн, а витрати на рекламу - 20 000 грн. Яка загальна сума витрат на запуск продукту?

Тема 11. Оцінка загального доходу від продажу нового продукту

Завдання: Якщо компанія продає 500 одиниць нового продукту за ціною 200 грн за одиницю, який загальний дохід отримає компанія?

Тема 12. Обчислення витрат на дослідження і розробки (R&D)

Завдання: Компанія вирішила витратити 5% свого річного доходу на дослідження і розробки. Якщо річний дохід становить 1 000 000 грн, скільки грошей буде витрачено на R&D?

Тема 13. Розрахунок чистого прибутку компанії

Завдання: Якщо компанія має витрати в 150 000 грн і доходи в 250 000 грн, який чистий прибуток отримає компанія?

Тема 14. Розрахунок терміну окупності інвестицій у проєкт

Завдання: Якщо компанія інвестувала 60 000 грн у новий проєкт, а щорічний дохід від проєкту становить 30 000 грн, скільки років знадобиться для окупності?

Тема 15. Порівняння інноваційних витрат між компаніями А і В

Завдання: Компанія А витратила 120 000 грн на інновації, а компанія В витратила 90 000 грн. Яка компанія витратила більше, і на скільки?

Тема 16. Оцінка витрат на маркетинг

Завдання: Якщо компанія вирішила витратити 10% від доходу на маркетинг, а річний дохід становить 500 000 грн, скільки буде витрачено на маркетинг.

Тема 17. Розрахунок прибутку компанії після витрат на виробництво

Завдання: Якщо компанія отримала дохід у 400 000 грн і витратила 250 000 грн на виробництво, який прибуток вона отримала?

Тема 18. Розрахунок витрат на навчання одного співробітника

Завдання: Компанія планує витратити 15 000 грн на навчання персоналу для впровадження нової технології. Якщо це вийде на 10 співробітників, скільки витрат буде на одного співробітника?

Тема 19. Розрахунок рентабельності компанії у відсотках

Завдання: Якщо компанія отримує дохід у 1 000 000 грн і має витрати у 800 000 грн, яка рентабельність (прибуток у відсотках)?

Тема 20. Розрахунок терміна окупності продукту

Завдання: Стартап планує вивести на ринок новий інноваційний продукт, для чого потрібно розробити стратегію впровадження. Інвестиції у розробку продукту складають 800 000 грн, а витрати на маркетингову кампанію — 300 000 грн. Стартап прогнозує, що за перші два роки річний дохід від продажу продукту складе 1 200 000 грн, а щорічні операційні витрати — 600 000 грн. Однак є ризик, що за перший рік буде досягнуто лише 50% запланованого доходу.

Сформулюйте стратегію впровадження продукту на ринок з урахуванням прогнозованих обмежень і ризиків. Розрахуйте, який прибуток стартап отримає в перший та другий рік, якщо ризик не виправдається. Оцініть термін окупності продукту за оптимістичним та песимістичним сценаріями.

Тестові завдання

1. Яка з наведених стратегій є радикальною інновацією?

- А. Поліпшення існуючого продукту
- Б. Впровадження нового методу виробництва
- В. Випуск абсолютно нового продукту
- Г. Зміна упаковки продукту

2. Яка мета інноваційної стратегії?

- А. Зниження витрат
- Б. Залучення нових клієнтів
- В. Поліпшення продуктивності
- Г. Усі наведені варіанти

3. Що таке інкрементальна інновація?

- А. Революційна зміна продукту
- Б. Малозначні поліпшення існуючого продукту
- В. Впровадження нової технології
- Г. Зміна цільового ринку

4. Який з методів аналізу використовується для оцінки зовнішнього середовища?

- А. SWOT-аналіз
- Б. PESTEL-аналіз
- В. Бенчмаркінг
- Г. Фінансовий аналіз

5. Яка стратегія є прикладом відкритих інновацій?

- А. Використання тільки внутрішніх ресурсів
- Б. Співпраця з іншими компаніями або дослідниками
- В. Лише патентування нових технологій
- Г. Виключно розробка нових продуктів

6. Яка з наведених стратегій найбільш ризикована?

- А. Інкрементальні інновації
- Б. Збереження статусу-кво
- В. Радикальні інновації
- Г. Постійне поліпшення

7. Який етап процесу інноваційної стратегії є першим?

- А. Реалізація стратегії
- Б. Генерація ідей
- В. Оцінка результатів
- Г. Вибір цільового ринку

8. Що таке «зворотний зв'язок» у контексті інновацій?

- А. Відгуки споживачів про продукт
- Б. Витрати на виробництво
- В. Внутрішні обговорення команди
- Г. Прогнозування ринку

9. Яка з наведених переваг є наслідком впровадження інновацій?

- А. Зниження витрат на виробництво
- Б. Підвищення якості продукції
- В. Збільшення продажів
- Г. Усі наведені варіанти

10. Яка з наступних характеристик не є ознакою інноваційної стратегії?

- А. Гнучкість
- Б. Консерватизм
- В. Орієнтація на ринок
- Г. Творчий підхід

Тема 3. Процес управління інноваціями

Метою практичного заняття на тему «Процес управління інноваціями» є ознайомлення з основними етапами та принципами управління інноваційною діяльністю, а також формування у здобувачів навичок аналізу, планування та впровадження інновацій в організаціях. Заняття спрямоване на розвиток розуміння того, як інновації можуть сприяти підвищенню конкурентоспроможності, продуктивності та стійкості компанії, а також на вивчення методів і підходів для успішної реалізації інноваційних проєктів.

Питання для обговорення

1. Які основні етапи процесу управління інноваціями, і як вони взаємопов'язані?
2. Які фактори впливають на успішне впровадження інновацій в організаціях?
3. Як визначити та оцінити ефективність інноваційного проєкту?
4. Які методи можна використовувати для генерації нових ідей в компанії?
5. Як керівництво може створити сприятливе середовище для розвитку інновацій?
6. Які виклики можуть виникати на різних етапах процесу управління інноваціями?
7. Як нові технології впливають на інноваційний процес в сучасних організаціях?
8. Які приклади успішного управління інноваціями ви знаєте, і що з них можна запозичити?
9. Які стратегії можуть допомогти організаціям швидше адаптуватися до змін на ринку через інновації?
10. Як можна мінімізувати ризики при впровадженні інноваційних рішень у бізнес-процеси?

Завдання

Тема 1. Етапи впровадження інновацій

Завдання 1. Розкрийте суть кожного етапу та поясніть їхню важливість для успішного впровадження інновацій.

Тема 2. Порівняльний аналіз підходів до управління інноваціями: лінійна модель проти відкритих інновацій

Завдання: Порівняйте різні підходи до управління інноваціями (наприклад, лінійну модель інновацій або відкриті інновації) та обґрунтуйте їхні переваги та недоліки

Тема 3. Типові перешкоди у впровадженні інновацій

Завдання: Наведіть приклади та поясніть, як їх можна подолати.

Тема 4: Керівники інновацій: компетенції та якості, необхідні для успіху

Завдання: Які якості та компетенції повинні мати керівники для успішного управління інноваціями?

Тема 5. Вплив організаційної культури на впровадження інновацій

Завдання: Як культура організації може сприяти або перешкоджати впровадженню нововведення.

Тема 6. Оцінка ефективності інноваційного проєкту.

Завдання: Компанія інвестує 1 мільйон гривень в інноваційний проєкт. Очікується, що інновація принесе щорічний прибуток у розмірі 500 тисяч гривень протягом 5 років. Необхідно обчислити:

Чистий приведений дохід (NPV) при ставці дисконту 10%.

Термін окупності проєкту (Payback PerioГ..

Тема 7. Розрахунок економічної ефективності від впровадження нової технології.

Завдання: Компанія впроваджує нову технологію виробництва, яка дозволяє зменшити витрати на виробництво продукції на 20%. До впровадження нової технології виробничі витрати становили 2 мільйони гривень на рік. Розрахуйте, скільки компанія заощадить за 3 роки використання нової технології.

Тема 8. Аналіз інвестицій у дослідження і розробки (R&Г..

Завдання: Компанія планує інвестувати в науково-дослідницьку діяльність 5 мільйонів гривень, розраховуючи, що це дозволить підвищити конкурентоспроможність і збільшити прибуток на 15% щорічно протягом наступних 4 років. Якщо поточний річний прибуток становить 10 мільйонів гривень, розрахуйте додатковий прибуток, який принесе інвестиція за ці 4 роки.

Тема 9. Розрахунок ризиків інноваційного проєкту.

Завдання: Ви керуєте інноваційним проєктом із бюджетом у 2 мільйони гривень. Існує ймовірність 30%, що проєкт не досягне запланованих результатів і втратить половину інвестицій. Розрахуйте очікувану втрату компанії з урахуванням цього ризику.

Тема 10. Оцінка вартості розробки нового продукту.

Завдання: Компанія планує розробити новий продукт із потенціалом на ринку протягом 5 років. Загальна вартість розробки становить 3 мільйони гривень. Передбачається, що продукт буде приносити щорічний дохід у розмірі 1 мільйона гривень. Розрахуйте внутрішню норму рентабельності (IRR) цього проєкту.

Тема 11. Термін окупності проєкту.

Завдання: автоматизовану систему управління виробничими процесами. Інвестиції у впровадження цієї системи складуть 2 000 000 грн, очікується, що завдяки системі виробничі витрати знизяться на 15%, а обсяги виробництва збільшаться на 10%. Поточні виробничі витрати компанії складають 8 000 000 грн на рік, а обсяги виробництва — 50 000 одиниць продукції щороку. Продажна ціна одиниці продукції — 500 грн.

Розрахуйте річну економію витрат після впровадження автоматизованої системи. Визначте, наскільки збільшиться річний дохід компанії після збільшення обсягів виробництва. Розрахуйте термін окупності проєкту впровадження системи автоматизації, враховуючи всі зміни у витратах та доходах.

Тестові завдання

1. Що є основною метою процесу управління інноваціями?
 - А. Збільшення виробництва
 - Б. Підвищення прибутковості
 - В. Створення нових продуктів і технологій для підвищення конкурентоспроможності
 - Г. Зменшення витрат на персонал

2. Який з етапів процесу управління інноваціями є першим?
 - А. Оцінка ефективності
 - Б. Генерація ідей
 - В. Впровадження інновацій
 - Г. Розробка стратегії

3. Що означає термін «відкриті інновації»?
 - А. Використання тільки внутрішніх ресурсів для створення інновацій
 - Б. Співпраця з зовнішніми партнерами для розробки та впровадження нових ідей
 - В. Тільки інновації, доступні на ринку
 - Г. Інновації, які не потребують додаткових інвестицій

4. Який фактор найбільше сприяє успішному впровадженню інновацій в організації?
 - А. Високий рівень заробітної плати
 - Б. Відкрита корпоративна культура
 - В. Консервативний стиль управління
 - Г. Низька конкуренція на ринку

5. Яка з наведених моделей найбільш точно відображає процес інноваційного менеджменту?

А. Лінійна модель інновацій

Б. Крива попиту

В. Пірамідальна модель управління

Г. Модель циклічного розвитку

6. Що характеризує «ризики інновацій»?

А. Можливість отримання прибутку без інвестицій

Б. Невизначеність щодо успішності інноваційного проєкту

В. Вплив конкурентів на інноваційний процес

Г. Зниження витрат на розробку продукту

7. Що найчастіше є джерелом інноваційних ідей?

А. Клієнти

Б. Фінансові аналітики

В. Маркетологи

Г. Інвестори

8. Який з методів використовується для оцінки ефективності інновацій?

А. SWOT-аналіз

Б. PEST-аналіз

В. Чистий приведений дохід (NPV)

Г. Діаграма Ганта

9. Що найбільш точно визначає внутрішню норму рентабельності (IRR)?

А. Це дисконтна ставка, при якій чистий приведений дохід проєкту дорівнює нулю

Б. Це сума доходів від інновації

В. Це річний прибуток від проєкту

Г. Це загальна вартість проєкту

10. Який з наведених інструментів найбільш сприяє розвитку інновацій у компанії?

А. Система управління якістю

Б. Програми заохочення персоналу до інноваційної діяльності

В. Збільшення кількості виробничих ліній

Г. Стандартизація продукції

Тема 4. Інноваційний маркетинг

Метою практичного заняття на тему «Інноваційний маркетинг» є ознайомлення здобувачів з основними концепціями та стратегіями інноваційного маркетингу, а також формування у них розуміння того, як нові технології та креативні підходи можуть бути використані для просування товарів і послуг. Під час заняття здобувачі мають навчитися аналізувати сучасні маркетингові інструменти, оцінювати вплив інновацій на розвиток компанії, а також розробляти власні ідеї для інноваційних маркетингових кампаній з урахуванням потреб ринку та поведінки споживачів.

Питання для обговорення

1. Які ключові відмінності між традиційним і інноваційним маркетингом
2. Які технології найбільше вплинули на розвиток інноваційного маркетингу?
3. Як персоналізація пропозицій впливає на ефективність інноваційних маркетингових стратегій?
4. Чому співпраця зі стартапами або іншими компаніями є важливою складовою інноваційного маркетингу?
5. Які приклади успішних інноваційних маркетингових кампаній ви знаєте, і що в них було особливого?
6. Як великі дані (Big Data) можуть допомогти компаніям у розробці інноваційних маркетингових стратегій?
7. Яку роль відіграє соціальна мережа у формуванні інноваційних маркетингових кампаній?
8. Як можна використовувати технології доповненої реальності (AR) і віртуальної реальності (VR) в маркетингу?
9. Які ризики можуть виникнути при впровадженні інноваційних маркетингових стратегій?
10. Як інноваційний маркетинг сприяє підвищенню лояльності клієнтів?

Завдання

Тема 1. Аналіз концепцій інновацій

Завдання: визначте різні підходи до інновацій, такі як інкрементальні, радикальні, відкриті та закриті інновації. Поясніть, які фактори впливають на вибір стратегії інновацій для компанії.

Тема 2. Моделі інноваційного процесу

Завдання: охарактеризуйте основні етапи інноваційного процесу (генерація ідеї, розробка, тестування, впровадження). Визначте ключові фактори успіху на кожному етапі.

Тема 3. Роль маркетингу в інноваціях

Завдання: розгляньте, яким чином маркетинг може вплинути на успіх інноваційних продуктів. Які методи маркетингу найбільш ефективні для просування нових продуктів?

Тема 4. Аналіз ринку для інновацій

Завдання: розробіть план аналізу ринку для нового інноваційного продукту. Які методи дослідження ви б використали? Які дані потрібно зібрати?

Тема 5. Фінансування інновацій

Завдання: охарактеризуйте різні джерела фінансування для інноваційних проєктів (внутрішні та зовнішні). Які переваги та недоліки кожного з джерел?

Тема 6. Критерії оцінки інновацій

Завдання: визначте ключові критерії, за якими можна оцінювати ефективність інноваційних проєктів. Які метрики ви б використали для вимірювання успіху?

Тема 7. Вплив технологічних змін на інновації

Завдання: розгляньте, як нові технології (наприклад, штучний інтелект, блокчейн) можуть змінити процеси управління та маркетингу інновацій.

Тема 8. Визначення стратегії інновацій

Завдання: на основі аналізу ринку визначте стратегію інновацій для вигаданої компанії. Які цілі ви б поставили, і які кроки потрібно зробити для їх досягнення?

Тема 9. Розрахунок ROI (повернення інвестицій)

Завдання: компанія інвестувала 500 000 гривень у розробку нового продукту. Протягом першого року продажі цього продукту становили 750 000 гривень, а витрати на його виробництво та маркетинг склали 300 000 гривень. Розрахуйте ROI для цього проєкту.

$$ROI = (\text{Прибуток} - \text{Інвестиції}) / \text{Інвестиції} \times 100$$

Тема 10. Визначення собівартості нового продукту

Завдання: для розробки нового інноваційного продукту компанія витратила 100 000 гривень на дослідження та розробку, 50 000 гривень на маркетинг і 30 000 гривень на виробництво. Розрахуйте загальну собівартість продукту.

$$\text{Собівартість} = \text{Витрати на R\&D} + \text{Витрати на маркетинг} + \text{Витрати на виробництво}$$

Тема 11. Аналіз цінової еластичності попиту

Завдання: Якщо компанія підвищує ціну на свій інноваційний продукт з 200 до 250 гривень, а попит зменшується з 1000 до 800 одиниць, розрахуйте цінову еластичність попиту.

$$\text{Еластичність} = \left[\frac{(\text{Зміна в кількості})}{(\text{Кількість до зміни})} \right] / \frac{(\text{Зміна в ціні})}{(\text{Ціна до зміни})}$$

Тема 12. Розрахунок витрат на маркетинг

Завдання: компанія планує витратити 10% від своїх прогнозованих продажів на маркетинг. Якщо прогнозовані продажі складають 5 000 000 гривень, розрахуйте, скільки компанія витратить на маркетинг.

$$\text{Витрати на маркетинг} = \text{Прогнозовані продажі} \times \text{Відсоток витрат на маркетинг}$$

Тема 13. Визначення точки беззбитковості

Завдання: компанія має фіксовані витрати в 300 000 гривень і змінні витрати на виробництво одного продукту складають 150 гривень. Якщо ціна продажу продукту становить 300 гривень, розрахуйте точку беззбитковості (у кількості проданих одиниць).

$$\text{Точка беззбитковості} = \text{Фіксовані витрати} / (\text{Ціна продажу} - \text{Змінні витрати})$$

Тема 14. Оцінка ринкової частки

Завдання: компанія продає 50 000 одиниць свого інноваційного продукту, а загальний обсяг продажів у ринку становить 500 000 одиниць. Розрахуйте ринкову частку компанії.

$$\text{Ринкова частка} = \text{Продажі компанії} / \text{Загальний обсяг продажів} \times 100$$

Тема 15. Розрахунок NPV (чистої приведеної вартості)

Завдання: компанія розглядає проєкт, який вимагатиме інвестицій у 1 000 000 гривень та генеруватиме щорічні грошові потоки по 300 000 гривень протягом 5 років. Якщо дисконтна ставка становить 10%, розрахуйте NPV проєкту.

$$NPV = \sum \text{Грошовий потік } t / (1+r)^t$$

Тема 16. Оцінка рентабельності інвестицій (ROI)

Завдання: Компанія А планує вийти на новий ринок з інноваційним продуктом, для чого необхідно розробити маркетингову стратегію. Компанія вирішила інвестувати 500 000 грн у розробку нової рекламної кампанії, яка охоплюватиме соціальні мережі, телебачення та зовнішню рекламу. За прогнозами, ця кампанія збільшить обсяг продажу продукту на 40%. Поточний річний обсяг продажу складає 1 000 000 грн, а витрати на виробництво продукції — 600 000 грн. Однак існує ризик, що рекламна кампанія спрацює лише на 70% від очікуваного ефекту.

Розробіть стратегію маркетингової кампанії, яка максимально збільшить охоплення цільової аудиторії. Розрахуйте збільшення обсягу продажу у разі реалізації прогнозованого та ризикованого сценаріїв. Оцініть рентабельність інвестицій (ROI) у маркетингову кампанію для обох сценаріїв.

Тестові завдання

1. Яка з наведених стратегій є формою відкритих інновацій?
 - А. Ліцензування технологій
 - Б. Внутрішні дослідження та розробки
 - В. Закриті інновації
 - Г. Конкуренція на ринку

2. Який етап інноваційного процесу передбачає перевірку ідеї в реальних умовах?
 - А. Генерація ідеї
 - Б. Розробка
 - В. Тестування
 - Г. Впровадження

3. Який з нижченаведених методів є найефективнішим для вивчення потреб споживачів?
 - А. SWOT-аналіз
 - Б. Групи фокусування
 - В. PEST-аналіз
 - Г. Аналіз конкурентів

4. Що таке «цінова еластичність попиту»?
 - А. Вимірювання, як зміна ціни впливає на загальні витрати
 - Б. Вимірювання, як зміна ціни впливає на кількість запитуваних товарів
 - В. Вимірювання, як зміна попиту впливає на ціну
 - Г. Вимірювання, як зміна попиту впливає на прибуток

5. Яка з наведених стратегій є прикладом інкрементальної інновації?
 - А. Випуск нового продукту, що повністю змінює ринок

- Б. Поліпшення існуючого продукту
- В. Розробка нового бізнес-моделі
- Г. Відкриття нового ринку

6. Яка мета маркетингу інновацій?

- А. Максимізація витрат на рекламу
- Б. Задоволення потреб споживачів і генерація прибутку
- В. Зменшення конкуренції
- Г. Створення нових технологій

7. Що з нижченаведеного є ризиком, пов'язаним з впровадженням інновацій?

- А. Збільшення продажів
- Б. Невдача нового продукту на ринку
- В. Позитивний відгук споживачів
- Г. Підвищення ринкової частки

8. Яка метрика використовується для оцінки ефективності інноваційного проєкту?

- А. Валовий прибуток
- Б. Чиста приведена вартість (NPV)
- В. Чистий дохід
- Г. Коефіцієнт ліквідності

9. Яка з наступних стратегій є найбільш підходящою для виходу на новий ринок?

- А. Консолидація ресурсів
- Б. Різноманітність продуктів
- В. Адаптація продукту до місцевих умов
- Г. Зниження цін на продукцію

10. Яка роль управління інноваціями в організації?

А. Створення нових ідей без урахування ринку

Б. Підтримка стабільності в бізнес-процесах

В. Залучення інвестицій без стратегічного планування

Г. Систематичне впровадження нових ідей та технологій для досягнення конкурентних переваг

Тема 5. Фінансування інноваційних проєктів

Мета практичного заняття на тему «Фінансування інноваційних проєктів» полягає в наданні здобувачам глибокого розуміння механізмів та джерел фінансування, що сприяють реалізації інновацій. У процесі заняття здобувачи ознайомляться з різними джерелами фінансування, такими як власні кошти, банківські кредити, венчурний капітал, державні субсидії та краудфандинг. Важливим аспектом є аналіз переваг і недоліків кожного джерела, а також визначення критеріїв для вибору оптимального варіанту в залежності від стадії розвитку проєкту, ризиків та вартості фінансування.

Питання для обговорення

1. Які основні джерела фінансування інноваційних проєктів ви знаєте? Які з них є найбільш ефективними в різних стадіях розвитку проєкту?
2. Які фактори слід враховувати при виборі джерела фінансування для інноваційного проєкту?
3. Як впливають ризики на вибір методів фінансування інновацій? Які стратегії зменшення ризиків можна використовувати?
4. Чи є значні відмінності у фінансуванні інновацій у різних галузях (технології, медицина, аграрний сектор)? Які специфічні виклики кожна з галузей стикається?
5. Які переваги та недоліки венчурного капіталу в порівнянні з традиційними банківськими кредитами для фінансування інновацій?
6. Як роль держави в фінансуванні інноваційних проєктів впливає на розвиток підприємництва та інновацій в країні?
7. Які інструменти та методи можуть бути використані для оцінки економічної ефективності інноваційних проєктів?
8. Які фактори впливають на успіх краудфандингових кампаній для фінансування інноваційних ідей?

9. Як фінансування інноваційних проєктів може вплинути на соціальну відповідальність підприємств?
10. Які тенденції в розвитку фінансування інноваційних проєктів ви бачите в майбутньому, особливо в контексті нових технологій і змін на ринку?

Завдання

Тема 1. Аналіз джерел фінансування

Завдання: виберіть два різних джерела фінансування (наприклад, венчурний капітал і краудфандинг) і підготуйте короткий звіт, в якому проаналізуйте їх переваги та недоліки. Які фактори можуть вплинути на вибір між цими джерелами для фінансування конкретного проєкту?

Тема 2. Розробка критеріїв оцінки

Завдання: сформулюйте критерії для оцінки інноваційного проєкту з точки зору його фінансування. Які показники (наприклад, ризик, потенційна прибутковість, термін окупності) ви вважаєте найбільш важливими?

Тема 3. Кейс-стаді

Завдання: виберіть реальний інноваційний проєкт (наприклад, стартап або новий продукт) і проаналізуйте, як він був профінансований. Які джерела були використані? Які труднощі виникли в процесі фінансування? Які уроки можна винести з цього випадку?

Тема 4. Теоретичні основи фінансування

Завдання: напишіть есе, у якому викладете основні теоретичні підходи до фінансування інновацій. Розгляньте, як різні економічні теорії можуть впливати на стратегії фінансування.

Тема 5. Соціально-економічний вплив

Завдання: обґрунтуйте, як фінансування інноваційних проєктів може вплинути на соціально-економічний розвиток регіону або країни. Які наслідки можуть бути позитивними, а які негативними?

Тема 6. Ризики фінансування

Завдання: визначте основні ризики, пов'язані з фінансуванням інноваційних проєктів. Як підприємства можуть управляти цими ризиками? В якій мірі ризики можуть вплинути на рішення інвесторів?

Тема 7. Вивчення сучасних трендів

Завдання: досліджуйте сучасні тенденції в фінансуванні інноваційних проєктів (наприклад, вплив цифрових технологій на фінансування). Які нові моделі фінансування виникають, і як вони змінюють ландшафт інновацій?

Тема 8. Роль держави

Завдання: проаналізуйте роль держави в фінансуванні інноваційних проєктів. Які програми або політики існують для підтримки інновацій, і як вони впливають на бізнес-середовище?

Тема 9. Оцінка витрат на інноваційний проєкт

Завдання: Ви плануєте розпочати інноваційний проєкт, який передбачає розробку нового продукту. Ось попередні витрати:

- Дослідження і розробка: 200,000 грн
- Маркетингові дослідження: 50,000 грн
- Виробництво (обладнання та матеріали): 150,000 грн
- Заробітна плата (команди): 100,000 грн
- Операційні витрати (оренда, комунальні послуги): 30,000 грн

Яка загальна сума витрат на проєкт? Яка частка кожної категорії витрат у загальній сумі?

Тема 10. Оцінка прибутковості

Завдання: Ваш інноваційний продукт має потенційний обсяг продажу 10,000 одиниць за ціною 500 грн за одиницю. Витрати на виробництво однієї одиниці складають 300 грн.

1. Який очікуваний валовий прибуток від продажу?
2. Яка чиста прибутковість проєкту, якщо загальні витрати на розробку продукту склали 300,000 грн?

Тема 11. Розрахунок терміну окупності

Завдання: Ви інвестуєте 1,000,000 грн у новий інноваційний проєкт, який очікується приносити прибуток у розмірі 250,000 грн на рік.

Який термін окупності інвестицій у проєкт?

Тема 12. Чиста приведена вартість (NPV)

Завдання: Ви розглядаєте можливість інвестування в проєкт, який вимагає початкових інвестицій у розмірі 500,000 грн. Очікується, що проєкт генеруватиме наступні грошові потоки:

- Рік 1: 200,000 грн
- Рік 2: 250,000 грн
- Рік 3: 300,000 грн

Вартість капіталу становить 10%.

Яка чиста приведена вартість (NPV) цього проєкту?

Тема 13. Внутрішня норма прибутковості (IRR)

Завдання: Ви плануєте інвестувати 1,000,000 грн в інноваційний проєкт, який, за прогнозами, генеруватиме грошові потоки у наступні 4 роки:

- Рік 1: 300,000 грн
- Рік 2: 400,000 грн
- Рік 3: 500,000 грн
- Рік 4: 600,000 грн

Визначте внутрішню норму прибутковості (IRR) для цього проєкту.

Тема 14. Джерела фінансування

Завдання: Компанія В планує інвестувати у розробку нового технологічного продукту. Загальні витрати на розробку складають 1 200 000 грн. Компанія розраховує на венчурне фінансування, яке покриє 60% від загальної суми інвестицій. Прогнозується, що річний прибуток від продажу продукту складе 500 000 грн, але для виходу на ринок потрібно провести додаткові дослідження на суму 300 000 грн. Очікуваний термін реалізації проєкту — 4 роки.

Розрахуйте загальну суму необхідних інвестицій та частку власних коштів компанії у проєкті. Розробіть план фінансування, включаючи пошук

джерел фінансування (власні кошти, венчурний капітал, банківські кредити). Оцініть термін окупності проєкту, враховуючи всі додаткові витрати та прогнозований прибуток.

Тестові питання

1. Яке з наведених джерел фінансування є найменш ризикованим для стартапів?
 - А. Венчурний капітал
 - Б. Державні субсидії
 - В. Краудфандинг
 - Г. Ангельські інвестори

2. Який з наступних показників використовується для оцінки ефективності інвестицій?
 - А. Чиста приведена вартість (NPV)
 - Б. Обсяг продажу
 - В. Вартість виробництва
 - Г. Кількість працівників

3. Яка з наведених стратегій є основною метою фінансування інноваційних проєктів?
 - А. Зменшення витрат
 - Б. Залучення нових клієнтів
 - В. Підвищення рівня інновацій
 - Г. Розширення ринку

4. Яка з наведених моделей фінансування є найпопулярнішою для стартапів на початковій стадії?
 - А. Банківське кредитування
 - Б. Венчурний капітал

В. Краудфандинг

Г. Облігації

5. Який з наступних факторів найбільш впливає на успіх краудфандингової кампанії?

А. Якість продукту

Б. Маркетинг кампанії

В. Розмір команди

Г. Географічне положення

6. Яка роль держави у фінансуванні інновацій?

А. Вона не має значення

Б. Держава надає гранти та субсидії

В. Держава заважає бізнесу

Г. Держава тільки контролює ринок

7. Яка з наведених форм фінансування не передбачає повернення інвестицій?

А. Банківський кредит

Б. Венчурний капітал

В. Гранти

Г. Облігації

8. Який з наступних етапів є найважливішим при розробці бізнес-плану для інноваційного проєкту?

А. Аналіз конкурентів

Б. Визначення цільової аудиторії

В. Оцінка фінансових потреб

Г. Визначення цінової політики

9. Чим відрізняється венчурний капітал від традиційного банківського кредитування?

- А. Венчурний капітал має фіксовану процентну ставку
- Б. Венчурний капітал передбачає частку в прибутку
- В. Венчурний капітал не передбачає ризики
- Г. Венчурний капітал не вимагає бізнес-плану

10. Яка з наведених стратегій є основною при залученні інвестицій для інноваційного проєкту?

- А. Зниження цін
- Б. Підвищення якості продукції
- В. Створення прототипу та демонстрація
- Г. Розширення асортименту

Тема 6. Технологічні інновації та трансфер технологій

Мета практичного заняття на тему «Технологічні інновації та трансфер технологій» полягає в поглибленні знань здобувачів про важливість технологічних інновацій для розвитку економіки та суспільства. У рамках заняття здобувачи ознайомляться з основними поняттями, типами та механізмами реалізації технологічних інновацій і трансферу технологій. Буде обговорено вплив інновацій на конкурентоспроможність підприємств і їх роль у покращенні продуктивності. Студенти також вивчатимуть процеси трансферу технологій, механізми переходу технологій від розробників до споживачів, а також роль агентів у цих процесах, таких як університети і дослідницькі інститути. Увага буде приділена ідентифікації бар'єрів, що заважають ефективному трансферу, та можливостям їх подолання. Розгляд реальних кейсів успішного трансферу технологій допоможе ілюструвати практичні аспекти теми. Заняття також стимулюватиме критичне мислення і формуватиме навички аналітичного підходу до впровадження технологічних інновацій у бізнесі та суспільстві.

Питання для обговорення

1. Які основні фактори сприяють успішному трансферу технологій між науковими установами і промисловістю?
2. Як впливають державні політики на розвиток технологічних інновацій і трансфер технологій?
3. Які бар'єри можуть заважати ефективному трансферу технологій, і як їх можна подолати?
4. Які приклади успішного трансферу технологій ви знаєте, і що можна винести з цих кейсів?
5. Як технологічні інновації змінюють конкурентоспроможність підприємств у вашій галузі?

6. Яку роль відіграють стартапи у процесі технологічних інновацій і трансферу технологій?
7. Які стратегії можуть бути використані для підвищення ефективності трансферу технологій у рамках підприємств?
8. Як новітні технології, такі як штучний інтелект або блокчейн, можуть вплинути на процеси трансферу технологій?
9. Які етичні питання можуть виникнути в процесі трансферу технологій, і як їх слід враховувати?
10. Які тенденції у сфері технологічних інновацій ви прогнозуєте на найближчі роки, і які можливості це відкриває для бізнесу?

Завдання

Тема 1. Визначення понять

Завдання: визначте поняття «технологічна інновація» та «трансфер технологій». Які їх основні характеристики та відмінності?

Тема 2. Класифікація інновацій

Завдання: охарактеризуйте основні типи технологічних інновацій (продуктові, процесні, організаційні). Які приклади можна навести для кожного типу?

Тема 3. Аналіз впливу інновацій

Завдання: розгляньте, як технологічні інновації можуть впливати на економічний розвиток країни. Які позитивні та негативні наслідки можуть виникати внаслідок впровадження інновацій?

Тема 4. Ролі учасників трансферу технологій

Завдання: охарактеризуйте роль різних учасників процесу трансферу технологій (університети, дослідницькі інститути, підприємства, державні органи). Як їх взаємодія може вплинути на ефективність трансферу?

Тема 5. Стратегії трансферу технологій

Завдання: визначте та опишіть основні стратегії трансферу технологій. Яка з них, на вашу думку, є найбільш ефективною в умовах сучасного ринку? Чому?

Тема 6. Аналіз бар'єрів

Завдання: ідентифікуйте та проаналізуйте основні бар'єри, які можуть заважати ефективному трансферу технологій. Які рішення можуть бути запропоновані для їх подолання?

Тема 7. Вплив держави

Завдання: вивчіть вплив державної політики на розвиток технологічних інновацій. Які інструменти держави можуть сприяти або заважати трансферу технологій?

Тема 8. Етичні питання

Завдання: обговоріть етичні питання, які можуть виникнути під час трансферу технологій. Як слід їх вирішувати для забезпечення справедливого доступу до технологій?

Тема 9. Тренди та прогнози

Завдання: проаналізуйте сучасні тренди в сфері технологічних інновацій. Які нові технології, на вашу думку, матимуть найбільший вплив у найближчому майбутньому?

Тема 10. Кейс-стаді

Завдання: виберіть один успішний приклад трансферу технологій. Проведіть аналіз цього випадку, виділіть ключові фактори успіху та уроки, які можна з нього винести.

Тема 11. Оцінка економічного ефекту інновації

Завдання: компанія X інвестує 500,000 доларів у нову технологію, яка, за прогнозами, принесе додатковий прибуток у розмірі 150,000 доларів на рік протягом 5 років. Яка буде чиста приведена вартість (NPV) цього інвестиційного проєкту, якщо дисконтна ставка складає 10%?

$$NPV = \sum (Ct / (1+r)^t) - C0$$

де:

- C_t - чистий грошовий потік в рік t
- r - дисконтна ставка
- C_0 - початкові інвестиції

Тема 11. Розрахунок окупності інвестицій

Завдання: компанія Y витратила 1,000,000 доларів на впровадження нової технології, яка дозволила зекономити 250,000 доларів на рік. Який період окупності цієї інвестиції?

$$\text{Період окупності} = \text{Початкові інвестиції} / \text{Щорічна економія}$$

Тема 12. Розрахунок внутрішньої норми доходності (IRR)

Завдання: інвестиція в проєкт складає 200,000 доларів, а грошові потоки від проєкту складають 60,000 доларів щорічно протягом 5 років. Яка буде внутрішня норма доходності (IRR) цього проєкту?

$$0 = C_0 + \sum (C_t / (1 + IRR)^t)$$

Тема 13. Оцінка витрат на трансфер технологій

Завдання: для трансферу нової технології компанія Z витратила:

- Патентування: 20,000 доларів
- Тренінги для персоналу: 15,000 доларів
- Розробка маркетингової стратегії: 10,000 доларів
- Витрати на матеріали: 5,000 доларів

Які загальні витрати на трансфер технології? Який відсоток кожної статті витрат від загальної суми?

Тема 14. Розрахунок ефективності інвестицій у НДДКР

Завдання: компанія A витратила 1,200,000 доларів на дослідження та розробки (НДДКР) протягом 3 років, а в результаті отримала новий продукт, який приніс 2,500,000 доларів прибутку. Яка ефективність інвестицій у НДДКР?

$$\text{Ефективність} = \text{Прибуток від НДДКР} / \text{Витрати на НДДКР}$$

Тема 15. Розрахунок рентабельності інвестицій

Завдання: компанія B витратила 400,000 доларів на впровадження нової технології. У результаті впровадження компанія отримала додатковий

прибуток у 100,000 доларів протягом року. Яка рентабельність інвестицій (ROI)?

$$ROI = (\text{Прибуток} - \text{Витрати}) / \text{Витрати} \times 100\%$$

Тема 16. Аналіз ризиків

Завдання: Компанія D планує впровадити нову технологію для автоматизації процесів. Вартість впровадження складає 2 500 000 грн, а очікується, що щорічна економія витрат складе 1 000 000 грн. Додатково, компанія має можливість ліцензувати цю технологію іншим підприємствам за річний роялті у розмірі 500 000 грн. Однак, є ризик, що протягом першого року технологія працюватиме лише на 80% від прогнозованого ефекту через технічні проблеми.

Розрахуйте термін окупності проєкту, враховуючи можливу економію витрат та доходи від ліцензування. Оцініть вплив технічних проблем на окупність проєкту в перший рік, якщо технологія працюватиме на 80%. Проведіть аналіз ризиків та розробіть стратегії мінімізації можливих втрат у разі несправностей у перший рік.

Тестові завдання

1. Яке з наведених визначень найкраще описує поняття «технологічна інновація»?

- А. Процес створення нових технологій.
- Б. Впровадження нових або вдосконалених продуктів, процесів чи послуг.
- В. Використання старих технологій для покращення виробництва.
- Г. Підвищення якості існуючих технологій.

2. Що є основним чинником, який сприяє успішному трансферу технологій?

- А. Високий рівень конкуренції на ринку.
- Б. Доступ до фінансування.
- В. Взаємодія між науковими установами та бізнесом.
- Г. Наявність державних субсидій.

3. Яка з наведених стратегій найчастіше використовується для трансферу технологій?

- А. Ліцензування.
- Б. Спільні підприємства.
- В. Дослідження і розробки (НДДКР).
- Г. Усі варіанти вірні.

4. Який з наступних термінів описує процес комерціалізації технологій?

- А. Прототипування.
- Б. Інноваційний менеджмент.
- В. Технологічна оцінка.
- Г. Технологічний трансфер.

5. Яка з наведених характеристик не є бар'єром для трансферу технологій?

- А. Нестача фінансових ресурсів.
- Б. Висока конкуренція.
- В. Нерозуміння потреб споживачів.
- Г. Високий рівень освіти у співробітників.

6. Що з наведеного є прикладом продуктового інноваційного проєкту?

- А. Впровадження нової системи управління.
- Б. Розробка нового мобільного додатку.
- В. Оптимізація виробничого процесу.
- Г. Підвищення ефективності маркетингової стратегії.

7. Яка з наведених ролей не належить до учасників трансферу технологій?

- А. Дослідники.
- Б. Інвестори.
- В. Політики.

Г. Споживачі.

8. Яка з наступних концепцій найбільше пов'язана з трансфером технологій?

А. Соціальна відповідальність.

Б. Оцінка ризиків.

В. Інноваційні екосистеми.

Г. Залучення іноземних інвестицій.

9. Як називається метод, що дозволяє порівнювати різні технологічні інновації на основі їх комерційного потенціалу?

А. SWOT-аналіз.

Б. Бенчмаркінг.

В. Технологічна оцінка.

Г. Аналіз витрат та вигод.

10. Який із наведених елементів є критично важливим для успішного впровадження нової технології в підприємстві?

А. Високі витрати на рекламу.

Б. Наявність кваліфікованого персоналу.

В. Використання старих технологій.

Г. Відсутність конкуренції.

Тема 7. Інновації в епоху цифровізації

Мета практичного заняття «Інновації в епоху цифровізації» полягає в дослідженні впливу цифрових технологій на процеси інновацій та формуванні розуміння того, як цифровізація змінює підходи до розробки, впровадження та управління інноваційними рішеннями. Студенти повинні визначити поняття цифровізації та інновацій, аналізувати роль цифрових технологій у бізнесі, вивчати нові моделі бізнесу, досліджувати приклади успішних цифрових інновацій та оцінювати виклики і ризики, пов'язані з їх впровадженням. Заняття спрямоване на формування цілісного уявлення про інноваційні процеси в умовах цифровізації та розвиток критичного мислення щодо застосування нових технологій у практиці.

Питання для обговорення

1. Як цифровізація змінює традиційні моделі бізнесу? Які приклади компаній, що успішно адаптувалися до цифрових змін, ви можете навести?
2. Які технології вважаються найбільш впливовими в контексті інновацій? Як вони трансформують бізнес-процеси?
3. Які виклики та ризики супроводжують впровадження цифрових інновацій? Які стратегії можна використовувати для їх подолання?
4. Як компанії можуть вимірювати успіх своїх цифрових інновацій? Які показники ефективності слід використовувати?
5. Яка роль даних і аналітики у процесі цифровізації та інновацій? Як компанії можуть використовувати дані для вдосконалення своїх продуктів і послуг?
6. Яким чином цифровізація впливає на взаємодію з клієнтами? Як нові технології змінюють обслуговування та досвід клієнтів?
7. Які етичні питання виникають у зв'язку з цифровими інноваціями? Як компанії можуть забезпечити відповідальне використання технологій?
8. Які тенденції в цифровізації можуть вплинути на розвиток інновацій у найближчі роки? Які нові технології чи моделі бізнесу варто очікувати?

9. Як цифровізація може сприяти сталому розвитку та екологічній відповідальності? Які приклади успішного поєднання технологій та сталого розвитку існують?
10. Яка роль навчання та підвищення кваліфікації працівників у процесі цифровізації? Як компанії можуть ефективно навчати своїх співробітників новим технологіям?

Завдання

Тема 1. Визначення термінів

Завдання: охарактеризуйте поняття «цифровізація» та «інновація». Які основні елементи їх взаємозв'язку?

Тема 2. Аналіз впливу

Завдання: проаналізуйте, як цифровізація вплинула на різні сфери бізнесу (наприклад, виробництво, обслуговування клієнтів, маркетинг). Наведіть конкретні приклади.

Тема 3. Моделі бізнесу

Завдання: розробіть модель бізнесу для компанії, яка впроваджує нову цифрову технологію. Які елементи цієї моделі можуть бути змінені для покращення її ефективності?

Тема 4. Ризики та виклики

Завдання: опишіть основні виклики, з якими стикаються компанії при впровадженні цифрових інновацій. Які стратегії можна використати для їх подолання?

Тема 5. Технології майбутнього

Завдання: виберіть одну або кілька технологій (наприклад, штучний інтелект, блокчейн, Інтернет речей) та обговоріть їх потенціал для інновацій у бізнесі. Які переваги та недоліки вони можуть мати?

Тема 6. Кейс-стаді

Завдання: проаналізуйте реальний випадок компанії, яка успішно реалізувала цифрові інновації. Які фактори сприяли її успіху?

Тема 7. Етичні аспекти

Завдання: обговоріть етичні питання, пов'язані з використанням нових технологій у бізнесі. Як компанії можуть забезпечити відповідальне ставлення до технологій?

Тема 8. Розрахунок ROI для цифрової інновації

Завдання: компанія впровадила нову CRM-систему за вартістю \$50,000. Протягом першого року використання система принесла додатковий прибуток у розмірі \$80,000. Розрахуйте ROI (показник рентабельності інвестицій) для цього проекту.

$$ROI = \text{Чистий прибуток} / \text{Вартість інвестицій} \times 100\%$$

Тема 9. Розрахунок NPV для проекту цифровізації

Завдання: компанія планує інвестувати \$200,000 у нову платформу електронної комерції, яка, на думку аналітиків, буде генерувати грошові потоки протягом наступних 5 років: \$60,000, \$70,000, \$80,000, \$90,000 і \$100,000. Визначте NPV (чисту приведену вартість), якщо дисконтна ставка становить 10%.

$$NPV = \sum_{t=1}^n \frac{C_t}{(1+r)^t} - C_0$$

де

- C_t — грошовий потік у році t ,
- r — дисконтна ставка,
- C_0 — початкові інвестиції.

Тема 10. Аналіз чутливості

Завдання: визначте, як зміна грошових потоків у 1,5 рази вплине на NPV проекту з попереднього завдання. Які будуть нові грошові потоки?

Тема 11. Розрахунок IRR

Завдання: компанія інвестувала \$150,000 у новий проект, який генерує грошові потоки протягом 4 років: \$40,000, \$50,000, \$60,000 і \$70,000. Знайдіть IRR (внутрішню норму доходності) проекту. Для цього ви можете скористатися функцією IRR в Excel або застосувати чисельні методи.

Тема 12. Оцінка ефективності впровадження нової технології

Завдання: компанія витратила \$80,000 на навчання співробітників новим цифровим інструментам. Очікується, що завдяки підвищенню продуктивності компанія отримає додатковий прибуток \$120,000 у першому році. Розрахуйте, через скільки років компанія поверне витрати на навчання, якщо щорічний додатковий прибуток залишатиметься на тому ж рівні.

Тема 13. Розрахунок часу повернення інвестицій

Завдання: якщо компанія вкладає \$250,000 у цифрову платформу, яка приносить \$75,000 щорічно, визначте час повернення інвестицій.

$$\text{Payback Period} = \text{Початкові інвестиції} / \text{Щорічний грошовий потік}$$

Тема 14. Визначення ефекту масштабу

Завдання: компанія, що спеціалізується на виробництві, використовує цифрові технології для збільшення обсягів виробництва. Розрахуйте, як зміна виробництва з 1000 одиниць до 1500 одиниць вплине на загальні витрати, якщо витрати на одиницю зменшуються з \$20 до \$15 при зростанні обсягів виробництва.

Тема 15. Аналіз вартості володіння (TCO)

Завдання: розрахуйте загальні витрати володіння новою технологією за 5 років, якщо початкова вартість технології становить \$100,000, а щорічні витрати на обслуговування — \$10,000.

Тема 16. Визначення рентабельності

Завдання: якщо компанія інвестує \$300,000 у нову цифрову платформу, яка дозволяє знизити витрати на виробництво на \$90,000 на рік, розрахуйте, скільки років знадобиться, щоб проєкт став рентабельним, якщо витрати на обслуговування платформи складають \$10,000 на рік.

Тема 17. Термін окупності інвестицій

Завдання: Компанія планує впровадити нову хмарну платформу для автоматизації управлінських процесів, що потребує початкових інвестицій у розмірі 1 200 000 грн. Очікується, що протягом перших двох років ця платформа дозволить знизити операційні витрати на 30% (поточні операційні

витрати складають 2 000 000 грн на рік) та підвищить продуктивність на 20%. Витрати на обслуговування платформи становитимуть 300 000 грн на рік.

Оцініть, на скільки зменшаться річні витрати компанії завдяки автоматизації. Розрахуйте річний приріст доходів за рахунок підвищення продуктивності. Розрахуйте термін окупності інвестицій у платформу з урахуванням витрат на її обслуговування та збільшення доходів.

Тестові завдання

1. Яке з наведених тверджень найкраще описує цифровізацію?
 - А. Використання традиційних технологій
 - Б. Процес переходу до цифрових технологій для покращення бізнес-процесів
 - В. Збільшення обсягу виробництва
 - Г. Впровадження нових продуктів на ринок

2. Що є основною метою цифрових інновацій у бізнесі?
 - А. Зниження витрат на рекламу
 - Б. Поліпшення взаємодії з клієнтами
 - В. Збільшення обсягу продажів
 - Г. Упровадження традиційних методів управління

3. Яка з наведених технологій є прикладом цифрової інновації?
 - А. Виробництво на конвеєрі
 - Б. Використання електронних платіжних систем
 - В. Ручна обробка даних
 - Г. Використання паперових документів

4. Який з наступних факторів може стати найбільшим викликом для впровадження цифрових технологій?
 - А. Високі витрати на нові технології
 - Б. Зменшення обсягу виробництва

- В. Погіршення якості продукції
- Г. Зростання кількості працівників

5. Що таке «ROI» у контексті інновацій?

- А. Вартість початкових інвестицій
- Б. Показник ефективності інвестицій
- В. Загальні витрати на проєкт
- Г. Чистий прибуток

6. Яка з цих стратегій найбільше сприяє інноваціям у бізнесі?

- А. Консервативне управління
- Б. Впровадження нових технологій та навчання співробітників
- В. Зниження витрат на маркетинг
- Г. Дотримання традиційних методів

7. Яка роль даних у процесі цифровізації?

- А. Зберігати інформацію без використання
- Б. Аналізувати та використовувати для прийняття рішень
- В. Служити виключно для обліку
- Г. Не мають значення для бізнесу

8. Яка з наведених технологій найбільше вплинула на електронну комерцію?

- А. Блокчейн
- Б. Інтернет речей
- В. Штучний інтелект
- Г. Віртуальна реальність

9. Який з аспектів є найважливішим при оцінці успіху цифрових інновацій?

- А. Кількість нових продуктів
- Б. Вплив на фінансові результати компанії

В. Зменшення кількості працівників

Г. Тривалість впровадження

10. Який із наступних підходів є найбільш ефективним для підтримки інноваційної культури в організації?

А. Ігнорування нових технологій

Б. Підтримка творчості та експериментування

В. Заборона на ризики

Г. Вимога дотримання стандартів

Тема 8. Організаційні форми інноваційно-інвестиційної діяльності

Мета практичного заняття на тему «Організаційні форми інноваційно-інвестиційної діяльності» полягає в тому, щоб ознайомити здобувачів з різноманітними організаційними формами та моделями, які використовуються для реалізації інноваційних і інвестиційних проєктів. Таким чином, мета заняття полягає в формуванні у здобувачів цілісного бачення організаційних форм інноваційно-інвестиційної діяльності, розвитку критичного мислення щодо вибору оптимальних моделей та стратегій для реалізації інноваційних проєктів.

Питання для обговорення

1. Які основні чинники впливають на вибір організаційної форми для реалізації інноваційно-інвестиційних проєктів?
2. Як ці чинники змінюються в залежності від галузі або ринку?
3. Які приклади успішних колаборацій між державою і приватним сектором існують?
4. Як ці форми впливають на здатність до інновацій?
5. Які альтернативи венчурному капіталу можуть бути ефективними для стартапів?
6. Як моделі відкритих інновацій впливають на ефективність реалізації проєктів? Які ризики пов'язані з такими моделями?
7. Які критерії використовуються для оцінки ефективності інноваційно-інвестиційних проєктів? Чи існують специфічні показники, які варто враховувати в українському контексті?
8. Як нові технології, такі як штучний інтелект або блокчейн, змінюють організаційні форми інноваційно-інвестиційної діяльності?
9. Які можливості вони створюють для підприємств? Яка роль інноваційних екосистем у розвитку інноваційно-інвестиційної діяльності?

10. Які елементи екосистеми є найважливішими для підтримки інновацій? Як соціальні та екологічні аспекти впливають на організаційні форми інноваційно-інвестиційної діяльності?

Завдання

Тема 1. Аналіз організаційних форм

Завдання: проведіть порівняльний аналіз різних організаційних форм (державні підприємства, приватні компанії, стартапи, інноваційні центри) з точки зору їхніх сильних та слабких сторін в контексті реалізації інноваційних проєктів. Визначте, які з цих форм є найефективнішими в умовах українського ринку.

Тема 2. Моделі управління інноваціями

Завдання: виберіть одну з моделей управління інноваціями (наприклад, модель відкритих інновацій) та детально опишіть її основні принципи, переваги та недоліки. Наведіть приклади компаній, які використовують цю модель.

Тема 3. Оцінка фінансування інновацій

Завдання: розробіть огляд різних джерел фінансування для інноваційних проєктів (венчурний капітал, краудфандинг, державні програми). Проаналізуйте, які з цих джерел є найбільш доцільними для стартапів та малих підприємств, і чому.

Тема 4. Критерії ефективності проєктів

Завдання: створіть список основних критеріїв для оцінки ефективності інноваційно-інвестиційних проєктів. Розгляньте, як ці критерії можуть відрізнятися в залежності від галузі та специфіки проєкту.

Тема 5. Вплив технологій на інновації

Завдання: напишіть есе на тему «Вплив нових технологій (таких як штучний інтелект, блокчейн тощо) на організаційні форми інноваційно-інвестиційної діяльності». Обговоріть, як ці технології змінюють способи ведення бізнесу та реалізації інновацій.

Тема 6. Соціальні та екологічні аспекти

Завдання: досліджуйте, яким чином соціальні та екологічні аспекти впливають на вибір організаційних форм для інноваційно-інвестиційної діяльності. Наведіть приклади компаній, які враховують ці аспекти у своїй стратегії.

Тема 7. Тенденції розвитку

Завдання: напишіть звіт про сучасні тенденції в інноваційно-інвестиційній діяльності, вказуючи на фактори, які сприяють цим змінам. Розгляньте, як ці тенденції можуть вплинути на бізнес у найближчі кілька років.

Тема 8. Розрахунок рентабельності інвестицій

Завдання: підприємство інвестувало 1,5 млн грн у розробку нового продукту. Очікуваний прибуток від продажу цього продукту протягом першого року становить 500 тис. грн. Розрахуйте рентабельність інвестицій (ROI) у відсотках.

$$ROI = (\text{Прибуток} - \text{Інвестиції}) / \text{Інвестиції} \times 100$$

Тема 9. Оцінка терміну повернення інвестицій

Завдання: компанія планує інвестувати 2 млн грн у новий проєкт. Очікується, що проєкт приносить щорічний дохід у 600 тис. грн. Розрахуйте, за скільки років компанія поверне свої інвестиції.

$$\text{Payback Period} = \text{Інвестиції} / \text{Щорічний дохід}$$

Тема 10. Оцінка вартості капіталу

Завдання: підприємство має два джерела фінансування: власний капітал і банківський кредит. Вартість власного капіталу становить 10%, а вартість банківського кредиту – 6%. Якщо співвідношення власного капіталу до загального капіталу 60% до 40%, розрахуйте середньозважену вартість капіталу (WACB..

$$WACC = (E/V) \times Re + (D/V) \times Rd \times (1 - T)$$

де:

- E - вартість власного капіталу

- D - вартість боргового капіталу
- V - загальна вартість капіталу (E + Г).
- Re - вартість власного капіталу
- Rd- вартість боргового капіталу
- T - ставка податку (припустимо, що вона дорівнює 0)

Тема 11. Фінансові показники проєкту

Завдання: підприємство реалізувало інноваційний проєкт з загальними витратами 3 млн грн. Протягом трьох років проєкт принесе наступні доходи: рік 1 – 1 млн грн, рік 2 – 1,5 млн грн, рік 3 – 2 млн грн. Розрахуйте чистий приведений дохід (NPV) проєкту, використовуючи дисконтну ставку 8%.

$$NPV = \sum (CF_t / (1+r)^t) - C_0$$

де:

- CF_t - грошові потоки в році t
- r - дисконтна ставка
- C₀ - початкові інвестиції

Тема 12. Розрахунок ефективності інноваційного проєкту

Завдання: компанія інвестувала 1 млн грн у розробку нового продукту. Протягом 5 років проєкт принесе щорічний дохід 300 тис. грн. Розрахуйте індекс рентабельності (PI).

$$PI = NPV + C_0 / C_0$$

Тема 13. Вплив проєкт на імідж компанії

Завдання: Компанія Е, що займається виробництвом товарів народного споживання, вирішила впровадити інноваційну стратегію сталого розвитку з метою зниження негативного впливу на навколишнє середовище. Для цього вони планують інвестувати 3 000 000 грн у нові екологічні технології, які дозволять скоротити споживання енергії на 25% та зменшити викиди CO₂ на 15%. Поточні річні витрати компанії на енергію становлять 5 000 000 грн, а викиди CO₂ оцінюються у 1 000 тонн на рік. Крім того, компанія отримала пропозицію від державної програми сталого розвитку, яка надає субсидію у

розмірі 20% від вартості інвестицій на екологічні проєкти. Однак витрати на підтримку нових технологій після впровадження складатимуть 500 000 грн на рік.

Розрахуйте річну економію витрат на енергію після впровадження технологій та оцініть їхній вплив на навколишнє середовище (зниження викидів CO₂). Визначте чисту суму інвестицій після отримання субсидії та порівняйте її із загальними витратами на впровадження та обслуговування технологій. Розрахуйте термін окупності проєкту, враховуючи зменшення витрат на енергію, субсидію та витрати на обслуговування. Оцініть вплив цього проєкту на імідж компанії та її конкурентоспроможність на ринку екологічно чистих товарів.

Тестові завдання

1. Що з наведеного є основною метою інноваційно-інвестиційної діяльності?
 - А. Зменшення витрат
 - Б. Розвиток нових продуктів і послуг
 - В. Збільшення кількості співробітників
 - Г. Підвищення податкових надходжень

2. Яка з наведених форм організації є найбільш поширеною для стартапів?
 - А. Державні підприємства
 - Б. Приватні компанії
 - В. Кластери
 - Г. Інноваційні центри

3. Який із наведених показників використовується для оцінки ефективності інвестиційного проєкту?
 - А. Валовий прибуток
 - Б. Чистий приведений дохід (NPV)
 - В. Кількість працівників

Г. Чистий оборот

4. Що таке «відкриті інновації»?

- А. Інновації, що розробляються лише в межах підприємства
- Б. Співпраця між різними організаціями для спільної розробки інновацій
- В. Інновації, які не вимагають фінансування
- Г. Інновації, що з'являються в державному секторі

5. Яка з наведених форм фінансування є найбільш ризикованою для інвестора?

- А. Державні гранти
- Б. Банківські кредити
- В. Венчурний капітал
- Г. Краудфандинг

6. Яка організаційна форма дозволяє зосередитися на дослідженнях і розробках, сприяючи інноваціям?

- А. Стартап
- Б. Науково-дослідний інститут
- В. Приватна компанія
- Г. Публічне акціонерне товариство

7. Який із наступних факторів не є критерієм для оцінки ефективності інноваційно-інвестиційних проєктів?

- А. Соціальний вплив
- Б. Рентабельність
- В. Тривалість проєкту
- Г. Кількість учасників команди

8. Що з наступного є основною перевагою інноваційних кластерів?

- А. Конкуренція між учасниками

Б. Спільний доступ до ресурсів і знань

В. Підвищені податки

Г. Відсутність співпраці

9. Яка роль держави у підтримці інноваційно-інвестиційної діяльності?

А. Встановлення монополії

Б. Регулювання та створення сприятливого бізнес-середовища

В. Знищення конкурентів

Г. Заборона на нові технології

10. Який із наведених індикаторів свідчить про високу рентабельність інвестицій?

А. ROI більше 10%

Б. ROI менше 5%

В. Негативний NPV

Г. Термін повернення інвестицій більше 3 років

Тема 9. Етика та відповідальність в інноваціях

Мета практичного заняття на тему «Етика та відповідальність в інноваціях» полягає в тому, щоб розглянути важливість етичних принципів і відповідальності у процесах інновацій та впровадження нових технологій. Студенти будуть вивчати основні етичні питання, що виникають під час розробки і використання інновацій, а також розглядати, як ці питання можуть вплинути на суспільство, бізнес та навколишнє середовище.

Питання для обговорення

1. Яка роль етики у процесі інновацій? Яким чином етичні принципи можуть впливати на розробку та впровадження нових технологій?
2. Які основні етичні виклики стоять перед інноваторами сьогодні? Які питання пов'язані з конфіденційністю, безпекою даних або екологічною відповідальністю найбільш актуальні?
3. Які приклади негативних наслідків можуть виникнути через нехтування етичними аспектами в інноваціях? Які відомі випадки демонструють це?
4. Яка відповідальність лежить на компаніях за наслідки їхніх інновацій? Чи повинні вони нести відповідальність за наслідки, які виникають унаслідок їхніх технологій?
5. Які етичні рамки можуть бути встановлені для нових технологій, таких як штучний інтелект або генетичні модифікації? Які принципи мають бути взяті до уваги?
6. Які заходи можуть бути вжиті для забезпечення етичного підходу до інновацій? Як організації можуть інтегрувати етичні принципи у свою інноваційну стратегію?
7. Яка роль державного регулювання в забезпеченні етики в інноваціях? Чи повинні уряди більше контролювати інноваційні процеси?

8. Як взаємодія між науковцями, бізнесменами та суспільством може вплинути на етичні рішення в інноваціях? Які механізми комунікації можуть бути корисними?
9. Чи можуть інновації, що спочатку виглядають етично, призвести до неочікуваних наслідків? Як ми можемо оцінити довгострокові наслідки інновацій?
10. Як суспільство може заохочувати етичну поведінку серед інноваторів? Які ролі можуть відігравати освіта, медіа та громадські організації у цьому процесі?

Завдання

Тема 1. Аналіз етичних принципів

Завдання: охарактеризуйте основні етичні принципи, що повинні враховуватися при розробці нових технологій. Які з них є найбільш важливими в сучасному контексті?

Тема 2. Вивчення етичних кодексів

Завдання: виберіть три різні галузі (наприклад, ІТ, охорона здоров'я, екологія) і проаналізуйте їх етичні кодекси. Як ці кодекси впливають на інноваційні процеси в кожній з галузей?

Тема 3. Дослідження випадків

Завдання: підготуйте короткі звіти про три випадки, коли нехтування етичними нормами призвело до негативних наслідків у сфері інновацій. Які уроки можна винести з цих прикладів?

Тема 4. Роль державного регулювання

Завдання: напишіть есе, в якому обговоріть, якою повинна бути роль держави у забезпеченні етичності інновацій. Чи є приклади успішного регулювання в різних країнах?

Тема 5. Етичні дилеми у технологіях

Завдання: оберіть одну сучасну технологію (наприклад, штучний інтелект, біотехнології, блокчейн) і проаналізуйте можливі етичні дилеми, що можуть виникнути внаслідок її впровадження.

Тема 6. Вплив інновацій на суспільство

Завдання: підготуйте аналіз впливу конкретної інновації (наприклад, соціальних мереж) на соціальні структури та взаємодію між людьми. Які етичні питання виникають у зв'язку з цим?

Тема 7. Визначення етичних стандартів

Завдання: які етичні стандарти повинні бути встановлені для компаній, що займаються розробкою інновацій? Обґрунтуйте свою позицію.

Тема 8. Інновації та стійкий розвиток

Завдання: проаналізуйте, яким чином етика та відповідальність можуть сприяти досягненню цілей стійкого розвитку. Які інноваційні рішення можуть допомогти у цьому?

Тема 9. Взаємодія між наукою та етикою

Завдання: досліджте, як етика взаємодіє з науковими дослідженнями та інноваціями. Які етичні питання можуть виникнути під час проведення наукових експериментів?

Тема 10. Розробка етичної стратегії

Завдання: сформулюйте пропозицію щодо розробки етичної стратегії для компанії, яка займається технологічними інноваціями. Які етапи повинні бути включені у цей процес?

Тема 11. Оцінка витрат на етичні заходи

Завдання: компанія планує впровадити нову технологію, яка вимагає додаткових етичних перевірок. Витрати на ці перевірки оцінюються в \$50,000. Якщо інновація принесе додатковий прибуток у розмірі \$200,000, який відсоток витрат на етичні заходи відносно загального прибутку?

Тема 12. Аналіз ROI етичних інвестицій

Завдання: компанія інвестувала \$100,000 у програму етики та відповідальності. Через рік вони отримали прибуток у \$150,000 завдяки

покращенню репутації та довіри споживачів. Обчисліть ROI (прибуток на інвестиції) для цієї програми.

Тема 13. Оцінка втрат через нехтування етикою

Завдання: у компанії стався скандал через недотримання етичних стандартів, що призвело до втрати 10% клієнтів. Якщо щорічний дохід компанії становить \$5,000,000, які фінансові втрати компанія зазнала через цей скандал?

Тема 14. Визначення сукупних витрат на впровадження етичних практик

Завдання: компанія планує впровадити нові етичні практики, що включають тренінги для співробітників (вартість \$20,000), створення етичного комітету (\$15,000), і розробку етичного кодексу (\$10,000). Яка загальна вартість впровадження цих практик?

Тема 15. Вплив етичних інвестицій на вартість акцій

Завдання: компанія витратила \$200,000 на розробку етичних практик, і це призвело до зростання вартості акцій на 15%. Якщо початкова вартість акцій становила \$50, якою стала вартість акцій після впровадження етичних практик?

Тема 16. Розрахунок компенсації за етичні порушення

Завдання: компанія була змушена виплатити \$250,000 у якості компенсації через порушення етичних норм. Якщо середній дохід компанії за рік становить \$2,000,000, який відсоток від річного доходу становить ця компенсація?

Тема 17. Порівняння витрат на етичні ініціативи

Завдання: дві компанії, А і В, витратили \$30,000 і \$45,000 відповідно на етичні ініціативи. Яка компанія витратила більше у відсотковому відношенні від своїх річних витрат, якщо річні витрати компанії А становлять \$600,000, а компанії В – \$800,000?

Тема 18. Розрахунок чистого прибутку після етичних інвестицій

Завдання: компанія витратила \$75,000 на покращення етичних стандартів, що призвело до збільшення прибутку на \$200,000. Який буде чистий прибуток від цих інвестицій?

Тема 19. Оцінка довгострокових вигод від етики

Завдання: якщо інвестиції в етичні практики коштують \$100,000, а щорічна вигода від поліпшення іміджу компанії становить \$30,000, то через скільки років інвестиції окупляться?

Тестові завдання

1. Який із наведених принципів є основою етики в інноваціях?

- А. Конкуренція
- Б. Прозорість
- В. Конформізм
- Г. Прибутковість

2. Що таке етичний кодекс компанії?

- А. Правила, що регулюють фінансову діяльність
- Б. Набір норм та принципів, що визначають поведінку працівників
- В. Документ, що описує стратегію маркетингу
- Г. Договір з постачальниками

3. Яка з наведених ситуацій є прикладом етичного порушення?

- А. Впровадження нової технології
- Б. Використання особистих даних клієнтів без їх згоди
- В. Підвищення зарплати працівникам
- Г. Проведення соціального опитування

4. Яка з цих технологій часто викликає етичні питання щодо конфіденційності?

- А. Холодильники

- Б. Соціальні мережі
- В. Мобільні телефони
- Г. Традиційні телевізори

5. Яка роль держави у забезпеченні етики в інноваціях?

- А. Спонукає до конкуренції\
- Б. Встановлює правила та норми
- В. Підтримує недобросовісні практики
- Г. Забезпечує максимальний прибуток для компаній

6. Які наслідки може мати нехтування етичними нормами в бізнесі?

- А. Збільшення клієнтської бази
- Б. Втрата довіри споживачів та репутації
- В. Зростання фінансових показників
- Г. Поліпшення стосунків з конкурентами

7. Що є основною метою етики в інноваціях?

- А. Максимізація прибутку
- Б. Захист інтересів усіх зацікавлених сторін
- В. Зниження витрат на розробку
- Г. Збільшення конкурентоспроможності

8. Яка з цих стратегій може допомогти компанії підтримувати етичні стандарти?

- А. Секретність інформації
- Б. Відкриті дискусії та навчання
- В. Конкуренція за рахунок якості
- Г. Ігнорування скарг споживачів

9. Яка група осіб несе відповідальність за етичні рішення в компанії?

- А. Лише топ-менеджмент
- Б. Всі працівники компанії
- В. Лише відділ маркетингу
- Г. Лише акціонери

10. Який із наступних варіантів найкраще описує поняття «корпоративна соціальна відповідальність»?

- А. Відповідальність лише за прибуток
- Б. Суспільні обов'язки компанії перед усіма зацікавленими сторонами
- В. Обов'язкове дотримання законів
- Г. Політика зниження витрат

Навчально-методичне видання

ПРАКТИКУМ
з дисципліни
«МЕНЕДЖМЕНТ ТА МАРКЕТИНГ ІННОВАЦІЙ»
для здобувачів спеціальності 073 «Менеджмент»
ОП «ІТ-менеджмент та маркетинг»

Автори:

Станіслав ГОРБАЧЕНКО – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри кібербезпеки.

Владислав СКІДАН – асистент кафедри кібербезпеки

Електронне видання